



Fylkesmannen i Vest-Agder

Forslag til vern av

Tveiteråsen

naturreservat

Froland kommune

Aust-Agder fylke



Utkast til verneplan for skog

Høringsutgave mai 2016

Innhold

Høring av verneplan for Tveiteråsen naturreservat i Froland kommune, Aust-Agder fylke.	3
Innledning	3
Naturfaglige registreringer	3
Verneform	4
Verneplanens omfang	4
Hva medfører vernet?	4
Forskrifter og restriksjonsnivå	4
Generell kommentar til verneforskriften	5
Inngrep	5
Planter	5
Dyreliv	5
Friluftsliv	5
Motorferdsel	6
Skjøtsel og forvaltningsplaner	6
Generelle unntaksbestemmelser	7
Forvaltningsmyndighet	7
Økonomisk erstatning	7
Verneprosessen	7
Kunngjøring – oppstart av verneprosess	7
Sammendrag og vurdering av innkomne innspill	7
Høring og videre prosess	8
Beskrivelse av området	9
Områdebeskrivelse	9
Skogstruktur/påvirkning	9
Verneverdier	9
Verneformål	10
Tekniske inngrep	10
Planstatus	10
Andre interesser	10

Høring av verneplan for Tveiteråsen naturreservat i Froland kommune, Aust-Agder fylke.

Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder sender med dette forslag til verneplan for opprettelse av Tveiteråsen naturreservat i Froland kommune på offentlig lokal og sentral høring. Verneplanen sendes på høring etter avtale med Miljødirektoratet.

Uttalelser til verneforslaget sendes skriftlig til Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder innen 15.7.2016.

Innledning

Gjennom behandling av St.meld. nr. 25 (2002-2003) Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand sluttet Stortinget seg til Regjeringens innstilling om en kraftig opptrapping av skogvernet i Norge. Per 2015 er nær 2,9 % av den produktive skogen i Norge vernet (regjeringen.no, 2016) og dette er langt mindre enn andre land i Europa. Forskernes nasjonale anbefaling er at 4,6 % av det produktive skogarealet vernes. St.meld. nr. 25 trakk opp viktige prinsipper og satsingsområder for en opptrapping av skogvernet. Blant annet at et utvidet skogvern skulle følge de faglige anbefalingene fra en rapport fra NINA og Skogforsk "Evalueringen av skogvernet i Norge" (Framstad mfl. 2002). Opptrappingen av skogvernet er en viktig del av Norges bidrag for å stanse tap av biologisk mangfold.

Regjeringens arbeid med vern av skog foregår nå etter to hovedlinjer: Frivillig vern av skog og vern av skog på statens grunn. I Stortingsmeldingen blir begge strategiene trukket fram som en viktig strategi for det framtidige skogvernet i Norge.

Frivillig vern innebærer at skogeier(e) tilbyr staten vern av egen skog. Arbeidet skjer i et nært samarbeid mellom Norges skogeierforbund og miljøvernmyndighetene. Miljøvernmyndighetene vurderer tilbudet og iverksetter naturfaglige registreringer for å kartlegge verneverdier. Om det etter en slik registrering er aktuelt å fremme et verneforslag for det aktuelle arealet så vil det bli gjennomført forhandlinger med grunneier om avgrensing, verneforskrifter og økonomisk erstatning. Når staten og grunneier er kommet til enighet om disse punktene vil området gjennomgå vanlig saksbehandling i tråd med lov om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) av 19.06.2009.

Dette verneforslaget som gjelder opprettelse av Tveiteråsen naturreservat er et resultat av tilbud om frivillig vern av skog fra en grunneier.

Naturfaglige registreringer

Naturkvaliteter og verneverdier i det foreslåtte verneområdet er beskrevet i forbindelse med Miljødirektoratet sitt prosjekt «Frivillig vern 2013». Faktaarket for Tveiteråsen er publisert i skogdatabasen NARIN (<http://www.borchbio.no/narin/>). I rapporten beskrives naturgrunnlag, vegetasjon, skogstruktur og påvirkning og det gis beskrivelse, avgrensing og en verdivurdering av kjerneområder/ nøkkelbiotoper. Verdivurderingen tar utgangspunkt i fra en rekke kriterier som urørthet, død ved, forekomst av gamle trær, variasjon, rikhet, arrondering og forekomst av sjeldne og

trua arter. Verdivurderingen er foretatt etter Miljødirektoratets standardmal for vurderinger for verneområder.

Den foreslåtte opprettelsen av Tveiteråsen naturreservat representerer et suppleringsområde med ikke brent eikeskog til Jurdalsknuten naturreservat (brannområde). Området er dominert av eldre, fattig lyngfuruskog med innslag av eikeforekomster over store deler. I sprekkedaler og under små berghamre er det eikedominans. Eikeskogen er av fattig blåbær-type og gjennomgående småvokst og relativt ung, men det forekommer svært gamle trær hvorav enkelte grove.

Fylkesmannen har vurdert at til tross for at området ikke har store egne verdier, har området betydelige verdier som referanseområde av ikke-brent område til Jurdalsknuten. Dette har vært en mangel ved de to store verneområdene etter Myklandsbrannen. Som suppleringsområde til Jurdalsknuten vurderes området til at ha en regional verdi (**).

Verneform

Skogområder som inngår i ordningen med frivillig vern skal normalt fredes som naturreservat, jf. naturmangfoldloven § 37. Fylkesmannen mener at naturreservat er den mest aktuelle verneformen for det området som er tilbudt for vern. Området tilfredsstiller etter vår vurdering vilkårene i naturmangfoldloven (nml.) § 37 om områder som kan vernes som naturreservat. Verneformålet i det foreslåtte Tveiteråsen naturreservat bygger på at det i størstedelen av området skal skje en friutvikling. En fri utvikling innebærer at de naturlige økologiske prosessene i skogen skal kunne finne sted uforstyrret.

Verneplanens omfang

Verneforslaget omfatter ca. 145 dekar. Lokaliteten er i kommuneplanens arealdel avsatt til landbruks-, natur- og friluftsområde (LNF-område).

Hva medfører vernet?

Ved vern av skog som naturreservat legges det vekt på at det er hele økosystemet og de økologiske prosessene som skal vernes. Verneformålet innebærer at det skal skje en naturlig utvikling dvs. at de naturlige økologiske prosessene skal kunne finne sted i området.

Et vernevedtak vil på grunn av verneformålet få konsekvenser for bruken og hvilke aktiviteter som kan foregå i området. Alle tiltak som kan føre til endringer i naturmiljøet vil være forbudt. Skogsdrift, skogskjøtsel, uttak av ved, nydyrking og lignende aktiviteter samt oppføring av bygninger vil ikke være tillatt. En del tiltak vil være søknadspliktige. I fellesskap vil søker og forvaltningsmyndighet ofte komme fram til løsninger som gjør at det ønskede tiltaket kan gjennomføres uten å komme i konflikt med verneformålet. For enkelte søknadspliktige tiltak kan det gis tillatelser som gjelder for flere år om gangen. Tradisjonelle friluftslivsaktiviteter som vanlig ferdsel til fots og på ski, jakt og plukking av bær og sopp vil kunne foregå som tidligere.

Forskrifter og restriksjonsnivå

Fylkesmannen har utarbeidet et forslag til verneforskrift for området. Her er det forsøkt å gjøre tilpasninger i samsvar med de opplysningene vi har fått om brukerinteressene i området etter

kunngjøring om oppstart av arbeidet med verneplanen. Nye forhold som blir kjent om det enkelte verneområde og uttalelser som kommer inn i forbindelse med den sentrale høringen kan medføre at det blir gjort ytterligere tilpasninger av verneforskriften etter høringsperioden er utløpt. Det er derfor av stor betydning at høringsinstansene kommer med innspill til verneforskriften. Mulighet for justering av verneforskriften må vurderes opp mot hensynet til verneformålet i hvert enkelt tilfelle.

Generell kommentar til verneforskriften

Den lokale verneforskriften gir en nøyaktig oversikt over hva vernet innebærer med hensyn til hvilke tiltak og aktiviteter som kan gjennomføres i verneområdet. Nedenfor gis det noen generelle kommentarer til forskriften.

Inngrep

Verneforskriften legger opp til at tiltak som kan endre naturmiljøet er forbudt. Bestemmelsen inkluderer anlegg av ulike slag (midlertidige og faste), men også andre typer tiltak som uttak og oppfylling av masse, henleggelse av avfall og bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Det er ikke tillatt å føre opp nye bygg som for eksempel hytter eller jaktbuer i reservatet. Vedlikehold av anlegg som er i bruk på fredningstidpunktet er tillatt. Anlegg viser her til eksisterende skogsbil/traktorveier med mer.

Gjennom verneprosessen vil Fylkesmannen vurdere hvilke stier og traktorveier som skal kunne vedlikeholdes. Disse vil bli avmerket i vernekartet. For at eldre traktorveier skal kunne vedlikeholdes må de ha et lovlig og reelt bruksformål ut over uttransport av felt storvilt. Fylkesmannen minner om at traktorveier som regel er anlagt i forbindelse med drift av skogen. Ved et vern av området vil skogsdrift ikke være tillatt og behovet for å vedlikeholde denne type drifteveier faller derfor ofte bort.

Det bemerkes at plan- og bygningslovens (pbl) bestemmelser vil gjelde i tillegg til bestemmelsene i verneforskriften, men at det ikke kan gis tillatelser utover det som er tillatt etter verneregulene.

Planter

Vernebestemmelsene legger opp til en generell plantelivsfredning som inkluderer all vegetasjon i reservatet. Det er heller ikke tillatt å så eller plante trær og annen vegetasjon. Plukking av bær og matsopp er fremdeles tillatt som før og det vil også være tillatt å gjøre opp bål dersom en samler små tørrkvist eller benytter seg av medbrakt ved.

Dersom plukkhogst inngår som nødvendig skjøtselstiltak for å opprettholde verneverdiene, vil dette være tillatt.

Dyreliv

Det er lagt opp til en generell fugle- og dyrelivsfredning i naturreservatet. Det er likevel åpnet opp for jakt og fangst i samsvar med gjeldende lovverk i området.

Friluftsliv

Ferdsl til fots og på ski i verneområdet er tillatt. Ut fra en generell vurdering av faren for forstyrrelser og slitasje på markvegetasjonen, er sykling, ridning og bruk av hest og kjerre forbudt utenom på traseer som er godkjent for slik bruk.

Det er heller ikke tillatt å bruke naturreservatet til idrettsarrangementer eller større arrangementer. Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi tillatelse til at enkelte større arrangementer kan gjennomføres i reservatet. Noen få telt eller en skoleklasse anses ikke å være større arrangement. Verneforskriften har en spesifisert dispensasjonsbestemmelse i § 7, punkt 4 som viser til at tilretteleggingstiltak og bruk av reservatet for friluftsliv og pedagogiske aktiviteter kan tillates etter søknad dersom det ikke er i strid med vernevedtaket. Gjennomføring av en ordinær befaring med en skoleklasse som ikke krever noe nærmere tilrettelegging vil ikke være søknadspliktig, jf. vurderingen over.

Dersom det over tid viser seg at tillatt ferdsel er i strid med verneformålet, kan Miljødirektoratet, ved forskrift forby eller regulere ferdselen i hele eller deler av reservatet. Utarbeidelse og eventuell innføring av en slik forskrift følger forvaltningslovens regler.

Motorferdsel

I utgangspunktet er all motorisert ferdsel i naturreservatet forbudt. Tradisjonelt er reservatet benyttet i forbindelse med storviltjakt (elg), og det kan derfor være aktuelt med tilpasninger av verneforskriften med hensyn til uttransport av felt elg/hjort på eksisterende traktorveier og i terrenget generelt. I rene skogområder med liten fare for at det skal oppstå kjøreskader, foreslås det et generelt unntak i verneforskriften om at lett terrenggående beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget kan benyttes dersom det er nødvendig.

Det vil også kunne oppstå et behov for bruk av motorkjøretøy i forbindelse med nødvendig vedlikehold på eksisterende traktorveier som går gjennom det foreslåtte verneområdet. Verneforskriften åpner for at motorferdsel på eksisterende traktorveier i forbindelse med nødvendig vedlikehold kan tillates.

Lov om motorferdsel i utmark og vassdrag gjelder i tillegg til disse bestemmelsene, men gir ikke tillatelse ut over det vernereglene fastsetter. Det kan være tilfeller hvor det også må innhentes tillatelser etter lov om motorferdsel i utmark og vassdrag. Verneforskriften endrer ikke grunneieres rett til å nekte/regulere motorferdsel på egen grunn.

Skjøtsel og forvaltningsplaner

Verneformålet i naturreservatet er knyttet opp mot å frede alt naturlig plante- og dyreliv i området. Området skal i størst mulig grad sikres fri utvikling uten inngrep og gjennomføring av skjøtsel er derfor kun unntaksvis nødvendig for å oppfylle verneformålet. Det registrerte artsmangfoldet i det foreslåtte verneområdet er i hovedsak ikke knyttet opp mot kulturbetingete eller kulturbegunstigede naturtyper og skjøtselsbehovet vurderes derfor totalt sett som relativt lite. For å opprettholde verneverdiene kan det være nødvendig å gjennomføre skjøtsel, og det åpnes derfor også for dette i verneforskriften.

I utkast til verneforskrift åpnes det for at det kan utarbeides forvaltningsplan for reservatet.

Etter et eventuelt vedtak om fredning av området som er foreslått i dette verneplanutkastet, vil områdets grenser bli merket i marka med standardiserte grensemerker og skilt. Det kan også bli satt opp informasjonstavler om gjeldende verneforskrifter og avgrensning av området. Det vil bli opprettet oppsynsordninger for verneområdet.

Generelle unntaksbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra vernebestemmelsene dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. nml. § 48. Vesentlig samfunnsinteresser forstås som tiltak av nasjonal betydning.

Forvaltningsmyndighet

Fylkesmannen har tradisjonelt vært tillagt forvaltningsansvaret for verneområder i Norge. Det foregår en prosess hvor kommunene er tilbudt forvaltningsmyndigheten over visse typer verneområder innen kommunens grenser. Hvem som vil bli forvaltningsmyndighet for Tveiteråsen naturreservat vil bli endelig bestemt av Miljødirektoratet etter at vernevedtaket er fattet.

Økonomisk erstatning

Etter reglene i naturmangfoldloven (jf. §§ 50 og 51) har eiere og rettighetshavere i eiendom som blir fredet som naturreservat krav på erstatning for økonomisk tap som er en følge av vernevedtaket. Arbeidsformen frivillig vern innebærer at det forhandles om avtaler med de berørte grunneierne før vernesaken sendes på høring. Det jobbes med å forhandle frem avtale med berørte grunneierne som har tilbudt areal for frivillig vern i dette området. Avtale om erstatningssum forventes å være på plass før det fattes endelig vedtak om vern av området. Når erstatningsnivået er avtalt, vil summen bli utbetalt kort tid etter at det er fattet vernevedtak i statsråd.

Verneprosessen

Kunngjøring – oppstart av verneprosess

Fylkesmannen meldte oppstart på verneprosessen i 18.4.2016. Kunngjøringen skjedde ved at det ble sendt ut brev til kommune, Aust-Agder fylkeskommune, Statens Vegvesen, Agder Energi, Direktoratet for mineralforvaltning, aktuelle lokale lag og foreninger, samt berørte parter. Melding om oppstart av verneplanarbeidet ble også annonsert i Agderposten og Frolendingen. Det kom inn 4 skriftlige innspill til oppstartsmeldingen.

Sammendrag og vurdering av innkomne innspill

Innspillene som kom inn til oppstartsmeldingen er sammenfattet og vurdert nedenfor.

Norges Jeger- og Fiskeforbund – Aust-Agder er positive til vern av dette området. Det som er viktig for organisasjonen er at området kan jaktes og fiskes i som før. De ber også om at det blir sett inn i verneforskrifta at uttransport av felt hjortevilt kan utføres med egnet redskap, og at det kan lages bål i lovlig tid av virke som ligg på bakken.

Aust-Agder fylkeskommune, Forum for natur og friluftsliv og Statens vegvesen – ingen merknader.

Fylkesmannens kommentar

Grunneier beholder retten til jakt og fiske og det skal være mulig å drive slik aktivitet innenfor verneområdet i henhold til gjeldene lover og regler. Uttransportering av felt elg eller hjort kan utføres med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget, jf. forslag til verneforskrift § 6c.

Det kan brennes bål med tørrkvist eller medbrakt ved, i samsvar med gjeldende lovverk, jf. forslag til verneforskrift § 4h.

Høring og videre prosess

Formålet med høringen er å kaste lys over mulige konflikter knyttet til ulike interesser som kan bli påvirket av verneplanen. Etter høringen vil høringsuttalelsene bli vurdert i forhold til konfliktgrad og mulige løsninger for området. Fylkesmannen vil så sende sin tilråding om vern av området til Miljødirektoratet, inkludert en oppsummering av høringsuttalelsene og forslag til eventuelle endringer. Basert på etterfølgende anbefaling fra Miljødirektoratet vil deretter Klima og miljødepartementet legge planen fram for regjeringen som avgjør endelig utfall av verneforslaget.

Beskrivelse av området

LOKALITET:	Tveiteråsen
KOMMUNE:	Froalnd
FYLKE:	Aust-Agder
VERNEKATEGORI (samlet omr.):	Regionalt verneverdig (**)
VEGETASJONSSONE:	Sørboreal/Boreonemoral
VEGETASJONSSEKSJON:	Klart oseanisk (O2)
HØYDE OVER HAVET:	Ca. 100-300moh
AREAL:	147 daa

Områdebeskrivelse

Undersøkellesområdet ligger på SV-siden av Mjålandsvatn, V for Mykland. Området ligger inntil Jurdalsknuten naturreservat, som omfatter et større skogbrannområde etter den store Myklandsbrannen i 2008. Området omfatter øst/nordøst-siden av åsen. Berggrunnen består av båndgneiser med innslag av noe rikere amfibolitt. Undersøkellesområdet ligger hovedsakelig i boreonemoral sone, med et sørborealt preg i toppområdet.

Skogstruktur/påvirkning

Hele området er preget av eldre furuskog (hkl. V). Framherskende furugenerasjon anslås til alder 100-150 år. Det er imidlertid observert svært få gamle trær (over 200 år), og det er nesten ikke observert furugadd og furulæger. I en skoghistorisk studie i f. m. med vern av brannområdet øst for Mjålandsvatnet ble det i den eldre skogen funnet en del indikasjoner på hogster omkring 1880, med avtagende hogstaktivitet fram til ca. 1920.. Det ble også funne brannspor på enkelte gamle trær.

Eikebestandene i Tveiteråsen er dominert av smådimensjonert og ikke veldig gamle eiketruer, og det kan virke som det har vært avvirket i eikeskogen seinere enn i furuskogen. Imidlertid står det igjen enkelte gamle/svært gamle eiker, men svært få grove trær.

Verneverdier

Området har ikke mange egne verneverdier. Området er relativt lite og dominert av fattig, ikke spesielt gammel lyngfuruskog. Av verneverdier har området utpost-forekomster av eikeskog, herunder noe rikere lågurteikeskog med potensial for sjeldne/rødlistearter. Det er forøvrig også knyttet visse verdier til velutviklet bærlyng-lavfuruskog med enkelte sjeldnere/rødlistede sopparter i Tveiteråsen.

Isolert sett vurderes det tilbudte arealet å være på vippen mellom lokal og regional verdi (*/**). Imidlertid vil dette området i praksis fungere som et suppleringsområde til det store Jurdalsknuten NR (brannområde). Det er bare den smale, søndre stripa av Mjålandsvatnet som skiller disse to områdene. Som supplerings/utvidelsesareal for Jurdalsknuten har Tveiteråsen betydelige verdier, først og fremst som et supplement mhp. referanseområde av ikke-brent eikeskog, som har vært anført som en mangel ved de to store verneområdene etter Myklandsbrannen; ikke-brente referansearealer er inkludert i verneområdene etter storbrannen, men svært lite eikeskog. Som et suppleringsområde til Jurdalsknuten vurderes området således til regional verdi (**).

Verneformål

Området foreslås vernet som naturreservat med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34 jf. § 37 og § 62.

Formålet med naturreservatet er å bevare et referanseområde med ikke brent eikeskog til Jurdalsknuten naturreservat. Området har betydelig med innslag av eik i store deler av området, inkludert forekomster av svært gamle grove eiketrær med tilhørende biomangfold av sjeldne og rødlistede sopp- og insektarter.

Tekniske inngrep

Det er ingen kjente tekniske inngrep i området.

Planstatus

I gjeldende kommuneplan er området som foreslås vernet avsatt til landbruks-, natur- og friluftsområde (LNF) i kommuneplanen.

Andre interesser

Området er i dag i bruk til små- og storviltjakt. Det er også noe i bruk til friluftsliv. Utover dette er ikke Fylkesmannen kjent med at det er andre interesser knyttet til området.

Forslag til forskrift om vern av Tveiteråsen naturreservat i Froland kommune i Aust-Agder fylke.

Fastsatt ved kongelig resolusjonmed hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34 jf. § 37 og § 62. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

§ 1 Formål

Formålet med naturreservatet er å bevare et referanseområde med ikke brent eikeskog til Jurdalsknuten naturreservat. Området har betydelig med innslag av eik i store deler av området, inkludert forekomster av svært gamle grove eiketrær med tilhørende biomangfold av sjeldne og rødlistede sopp- og insektarter.

§ 2 Avgrensing

Naturreservatet berører følgende gnr/bnr: 75/bnr. 1 i Froland kommune.

Naturreservatet dekker et totalareal på 145 dekar.

Grensene for naturreservatet går fram av kart i målestokkdatert Miljøverndepartementet De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Froland kommune, hos Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder fylke, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet. Det samme gjelder jordskiftekartet som lages etter grensemerking.

§ 3 Vernebestemmelser

I naturreservatet må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende vernebestemmelser:

- a) Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp (inkludert lav) eller deler av disse fra naturreservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.
- b) Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.
- c) Området er vernet mot ethvert tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., framføring av luftledninger, jordkabler, kloakkledninger, bygging av veier, drenering eller annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utføring av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking eller bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende.
- d) Bruk av naturreservatet til teltleirer, idrettsarrangementer eller andre større arrangementer er forbudt.

- e) Bålbrenning er forbudt.

§ 4 Generelle unntak fra vernebestemmelsene

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for:

- a) Sanking av bær og matsopp.
- b) Jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk.
- c) Skadefelling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk.
- d) Vedlikehold av bygninger, veier og andre anlegg og innretninger som er i bruk på vernetidspunktet.
- e) Merking, rydding og vedlikehold av stier, løyper, bruer og skilt som eksisterte på vernetidspunktet.
- f) Drift, vedlikehold og nødvendig istandsetting ved akutt utfall på eksisterende energi- og kraftanlegg.
- g) Oppgradering/fornyelse av kraftledninger for heving av spenningsnivå og økning av linjetverrsnitt når dette ikke forutsetter vesentlig fysiske endringer i forhold til verneformålet.
- h) Bålbrenning med medbrakt eller tørre kvist som ligger på bakken.

§ 5 Regulering av ferdsel

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

- a) Motorisert ferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder start og landing med luftfartøy.
- b) Utenom eksisterende veier eller traseer godkjent gjennom forvaltningsplan, er bruk av sykkel, hest og kjerre samt ridning forbudt.

§ 6 Generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for:

- a) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med akutt utfall på eksisterende energi- og kraftanlegg. Ved bruk av motorisert transport skal det i etterkant sendes melding til forvaltningsmyndigheten.
- b) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøring.
- c) Nødvendig uttransport av felt elg og hjort med lett terrenggående beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget.
- d) Landing og start med Forsvarets luftfartøy.

§ 7 Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til:

- a) Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk.
- b) Istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner.
- c) Avgrenset bruk av reservatet for aktiviteter nevnt i § 3 d.
- d) Tilrettelegging og bruk av reservatet for friluftsliv og pedagogiske aktiviteter dersom det ikke er i strid med vernevedtakets formål.
- e) Oppgradering/fornyelse av kraftledninger som ikke faller inn under § 4.
- f) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med drift og vedlikehold av eksisterende energi- og kraftanlegg, og oppgradering/fornyelse av kraftledninger.
- g) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktiviteter etter § 4 d og e.

§ 8 Generelle dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9 Skjøtsel

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan foreta tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10 Forvaltningsplan

Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning og skjøtsel av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

§ 11 Forvaltningsmyndighet

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften.

§ 12 Ikrafttredelse

Denne forskriften trer i kraft straks.